Pertti Hemmilä
Eduskunnan tilintarkastajien puheenjohtaja

Tarkastusvaliokunnalle
14.6.2016

Lausunto tilintarkastuksesta koskien eduskunnan, Valtiontalouden tarkastusviraston ja Ulkopoliittisen instituutin taloutta ja hallintoa vuoden 2015 osalta.

Kaikkien näiden käsittelyssä olevien yhteisöjen osalta vuoden 2015 tilikauden aikainen tarkastus ja tilinpäätöstarkastus on suoritettu ennalta laatimamme tarkastussuunnitelman ja Suomessa voimassa olevan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Vuosi 2015 tapahtui eduskunnan toiminnassa merkittäviä muutoksia. Päärakennuksen remontin takia siirtyminen väistötiloihin, uuden asiainkäsittelyjärjestelmä Eduksin käyttöönotto ja vaalien jälkeen uusien edustajien perehdyttäminen. Toimintaympäristön olennaisista muutoksista huolimatta eduskunnan kanslian palvelutaso on pystytty pitämään laadukkaana ja mikä tärkeintä, eduskunnan henkilöstön toimintaa on voitu keskittää eduskunnan kannalta keskeiseen valtiopäivätoimintaan.

Vaikka vuosi 2015 oli eduskunnan toiminnassa monella tapaa epätyypillinen, eduskunnan kanslian toimintamenot pysyivät hyvin budjetoidussa ja talousarvio jopa hieman alittui. Menot lisääntyivät edellisvuodesta 3,5 miljoonaa euroa. Kanslian 21 toimintayksiköstä peräti 16 pystyi säästämään menoissaan 2,3 miljoonaa euroa ja viisi ylitti määrärahansa 2 miljoonalla. Suurin ylitys, 1,5 miljoonaa, oli tietohallintotoimistossa, jonka toimintamenot kasvoivat 2,2 miljoonalla eurolla vuodesta 2014. kanslian toimintamenoissa. Huomionarvoista on, että vuosina 2013 ja 2014 eduskunnan kanslian toimintamenoissa pystyttiin säästämään useita miljoonia. Kansanedustajien ja eduskunnan kanslian käyttömenojen säästö oli yhteensä 4,4 miljoonaa euroa.

Kokonaisuudessaan eduskunnan menot olivat viime vuonna 119,6 milj. euroa, mikä oli 1,7 prosenttia edellisvuotta enemmän. Muutos johtui pääosaltaan siitä, että vuoden 2015 palkkaus- , peruskorjaus-, ja kiinteistömenot kasvoivat vuodesta 2014.

Peruskorjaus jatkui suunnitelmien mukaan ja ilma aikatauluviiveitä. Hankkeeseen käytettiin 26,7 miljoonaa euroa mutta siihen oli lisätalousarvio mukaanlukien varattu 18,7 miljoonaa enemmän, mikä siirtyi vuodelle 2016.

Tilintarkastajat ovat kiinnittäneet huomiota riskien arviointiin ja sisäisen tarkastuksen merkittävyyteen. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tuottaa tietoa eduskunnan kanslian sisäisen valvonnan, riskienhallinnan sekä johtamisen ja hallinnon riittävyydestä, luotettavuudesta sekä toimivuudesta. Eduskunnan toimintakertomuksessa riskeistä ja niiden arvioinnista todetaan, että useimmissa isoissa projekteissa ja mm. peruskorjaushankkeessa riskejä arvioidaan säännöllisesti. Merkillepantavaa on se, että edellisvuonna eduskunnan kanslian osalta aloitettu toimintojen koordinoitu riskiarviointi, jossa määriteltiin vuosille 2015–2018 kolme riskienhallinnan kehittämisen painopistealuetta. Ne ovat: tietoturva ja tietojärjestelmät, osaamisen keskittyminen ja sijaisuuksien hallinta sekä työhyvinvointi. Viime vuonna sisäisen tarkastuksen työohjelman mukaisista tarkastuksista on syytä mainita sopimushallinnan tarkastus, jossa tarkastus kohdistui hankintoihin liittyvien sopimusten hallintaan ja kattoi sopimuksen elinkaaren vaiheet hyväksymisen jälkeisistä toimista sopimuksen hyväksymiseen. Arvioinnin yhteenvedosta voidaan päätellä, että eduskunnan kanslian sopimushallinnan käytäntöihin ja menettelytapojen täsmällisyyteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota. Jatkossa sisäisen tarkastuksen rooli korostuu ja sen merkitys kasvaa eduskunnan hallinnossa tapahtuneiden uudistusten vuoksi.

Valiontalouden tarkastusvirasto

Valtiontalouden tarkastusvirasto saavutti vuonna 2015 toiminnalliset tavoitteet ja pysyi annetussa budjetissaan. Valtiontalouden tarkastusviraston osalta peruskirjanpito ja sisäinen valvonta ovat kunnossa. Tilinpäätös on asianmukaisesti laadittu. Valtiontalouden tarkastusvirasto antoi eduskunnalle kertomuksen vuoden 2015 vaalien vaalirahoituksen valvonnasta että finanssipolitiikan tarkastus- ja eduskuntakertomukset. Tarkastusvirasto toteutti vuoden 2015 aikana sille puoluelaissa säädetyt tehtävät moitteettomasti.

Ulkopoliittinen instituutti

Ulkopoliittinen instituutti saavutti vuonna 2015 toiminnalliset tavoitteet ja pysyi annetussa budjetissaan.

Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätös on asianmukaisesti laadittu. Ulkopoliittinen instituutti on onnistunut edelleen kasvattamaan valtionhallinnon ulkopuolista rahoitustaan viime vuonna. Instituutin peruskirjanpito ja sisäinen valvonta ovat kunnossa.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Pertti Hemmilä
Eduskunnan tilintarkastajien puheenjohtaja